

34 858

**Nieuwe bepalingen met betrekking tot de
medezeggenschap van cliënten in zorginstellingen (Wet
medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018)**

Nr. 48

INBRENG VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 2026

In de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport bestond bij enkele fracties behoefte een aantal vragen en opmerkingen voor te leggen aan de minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport over de reactie van de minister op het verzoek van de commissie over de evaluatie van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen (Wmcz) 2018¹.

Voorzitter van de commissie,
Mohandis

Adjunct-griffier van de commissie,
Heller

¹ Kamerstuk 34 858, nr. 48

Inhoudsopgave

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de PRO-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de Groep Markuszower

II. Reactie van de minister

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de reactie van de minister op het verzoek van de commissie over evaluatie van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018. Deze leden vinden het belangrijk dat cliënten daadwerkelijk invloed kunnen uitoefenen op de zorg die zij ontvangen. Daarvoor moeten cliëntenraden goed worden ondersteund en voldoende middelen hebben om hun werk te doen. De leden van de D66-fractie lezen dat de minister een wetswijziging niet nodig vindt, omdat de Wmcz 2018 al regelt dat zorginstellingen de noodzakelijke kosten van cliëntenraden vergoeden. Daartoe vragen deze leden de minister of cliëntenraden in de praktijk voldoende geld en ondersteuning krijgen om hun werk goed te kunnen doen. Heeft de minister hier zicht op? Zo nee, is zij bereid dit te onderzoeken? En wat kan zij doen om ervoor te zorgen dat zorginstellingen hun wettelijke verplichtingen nakomen en cliëntenraden de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben? Zijn er eventuele problemen die hieraan ten grondslag liggen?

Daarnaast lezen de leden van de D66-fractie dat de minister samen met het zorgveld, de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) en het CIBG een communicatiestrategie wil ontwikkelen om de bekendheid met de Wmcz 2018 te vergroten. Deze leden vinden het belangrijk dat zorginstellingen weten wat de wet van hen vraagt en dat cliëntenraden hun rechten kennen. Zij vragen de minister wat op dit moment de stand van zaken is rond de ontwikkeling van de communicatiestrategie. Ligt er inmiddels een plan en, zo ja, wat zijn hiervan de belangrijkste uitgangspunten? Wanneer verwacht de minister de communicatiestrategie met de Kamer te kunnen delen? En op welke wijze worden cliëntenraden bij de ontwikkeling betrokken?

De leden van de D66-fractie vragen daarnaast aandacht voor de uitvoerbaarheid van de Wmcz 2018 in de eerstelijnszorg. Zij vinden medezeggenschap belangrijk, maar vragen zich af of een formele cliëntenraad voor iedere eerstelijnspraktijk de meest passende vorm is. Voor kleinere praktijken, zoals

een huisartsenpraktijk, kan het zeer ingewikkeld zijn om een cliëntenraad te organiseren. Het levert veel administratieve last op, terwijl patiënten ook op andere manieren bij het beleid kunnen worden betrokken. Deze leden zien dit beeld terug in de wetsevaluatie van Berenschot. Daaruit blijkt dat de signalen over medezeggenschap in de eerstelijnszorg overwegend minder positief zijn.

Huisartsenpraktijken geven aan dat de korte contactmomenten met patiënten zich minder goed lenen voor een cliëntenraad, en zien een cliëntenraad vaker als een onnodige administratieve belasting. Ook cliëntenraden in de eerste lijn vinden het zelf lastig om hun rol goed in te vullen: besturen ervaren de meerwaarde minder, nieuwe leden zijn moeilijk te vinden en de achterban is lastig te bereiken. Hoe kijkt de minister hiernaar? Is de minister bereid om met eerstelijnsorganisaties en cliënten te onderzoeken welke vormen van medezeggenschap het meest passend en haalbaar zijn voor de eerstelijnszorg? En als blijkt dat overige vormen beter aansluiten bij de praktijk, in navolging hierop te onderzoeken hoe de huidige wettelijke verplichtingen aangepast kunnen worden voor praktijken in de eerstelijnszorg?

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de kabinetsreactie over de evaluatie van de Wmcz. Zij hebben geen verdere vragen of opmerkingen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de PRO-fractie

De leden van de PRO-fractie hebben kennisgenomen van de 'Reactie op verzoek commissie over evaluatie van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018'. Ze hebben verder geen vragen of opmerkingen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie hebben de brief over de evaluatie van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018 gelezen en hebben hierover nog enkele vragen.

De cliëntenorganisaties vragen om geormerkte middelen voor medezeggenschap. De minister schrijft dat hiervoor geen wetswijziging nodig is en verwijst naar de bestaande verplichting om noodzakelijke kosten te vergoeden. Welke concrete afspraken zijn met deze organisaties gemaakt om te zorgen dat cliëntenraden ook daadwerkelijk over voldoende middelen beschikken? Hoe wordt nagegaan of die afspraken worden nagekomen?

Een instelling kan met de cliëntenraad een vast budget afspreken. Wat kan de raad doen als dat bedrag onvoldoende blijkt voor noodzakelijke scholing of onafhankelijke ondersteuning, bijvoorbeeld bij een onverwacht besluit van het bestuur? Hoe wordt voorkomen dat de raad zijn werk niet kan doen zolang een geschil over de vergoeding loopt?

De wettelijke vergoeding van kosten van een procedure bij de commissie van vertrouwenslieden geldt niet automatisch voor juridische bijstand. Welke gevolgen heeft dit voor cliëntenraden die tegenover een bestuur met eigen juridische ondersteuning staan? Is de minister bereid te onderzoeken of de kosten van juridische bijstand cliëntenraden ervan weerhouden een geschil voor te leggen en wat nodig is om die drempel weg te nemen?

De minister wil de bekendheid met de wet vergroten met een communicatiestrategie. Wat is inmiddels uitgevoerd, welk bedrag is hiervoor beschikbaar en uit welke middelen wordt dit betaald? Wanneer moet de aanpak resultaat opleveren en hoe wordt nagegaan of cliëntenraden hierdoor hun rechten beter kunnen gebruiken?

De beleidsreactie van 3 juli jl. beschrijft het bestaande toezicht door de IGJ. Hoe treedt de inspectie binnen haar bevoegdheden op als een instelling herhaaldelijk tekortschiet in haar wettelijke verplichtingen tegenover de cliëntenraad? Wordt bij de controle op herstel ook afzonderlijk met de cliëntenraad gesproken, zodat het oordeel van de inspectie mede op diens ervaringen berust?

Hoe worden cliënten die moeite hebben hun wensen te verwoorden betrokken bij de aangekondigde aanpak, bijvoorbeeld bewoners met dementie of mensen met een verstandelijke beperking? Welke ondersteuning krijgen cliëntenraden om ook hun ervaringen op te halen en hoe worden hun naasten en vertegenwoordigers daarbij betrokken?

De minister verwijst naar voorbeelden van achterbanraadpleging op de AVG-Helpdesk. Hoe wordt nagegaan of die informatie cliëntenraden helpt om zelfstandig contact te onderhouden met cliënten en hun vertegenwoordigers? Wat gebeurt er als een instelling zich op de AVG blijft beroepen om dat contact te belemmeren, terwijl het binnen de privacyregels mogelijk is?

Welke afspraken worden gemaakt over het blijven verzamelen en delen van goede voorbeelden? De leden van de PVV-fractie willen daarbij weten wat de inbreng van cliënten heeft veranderd aan de dagelijkse zorg. Hoe wordt dat zichtbaar gemaakt zonder cliëntenraden en zorgmedewerkers met extra administratie te belasten? Wanneer ontvangt de Kamer bericht over de uitvoering en de resultaten?

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de reactie van de minister en hebben hierover geen verdere vragen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie

De leden van de BBB-fractie hebben de brief van de minister gelezen en zij hebben daarover voortsnog geen vragen of opmerkingen

Vragen en opmerkingen van de leden van de Groep Markuszower

De leden van de Groep Markuszower hebben kennisgenomen van de stukken voor het schriftelijk overleg en hebben op dit moment geen vragen.

II. Reactie van de minister